

судового наказу. Особливістю наказного провадження є спрощена процедура розгляду вимог заявника без виклику сторін, кінцевим результатом якого є винесення судового рішення. Але інститут наказного провадження має свої недоліки, тому його треба вдосконалювати для більш ефективного судового розгляду.

Список бібліографічних посилань:

1. Конституція України : закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 18.10.2017).

2. Цивільний процес України : підручник / Є. О. Харитонов, О. І. Харитонova, І. В. Андронов, Г. М. Ахмач, Н. Ю. Голубева та ін. ; за ред. Є. О. Харитонova, О. І. Харитонovої, Н. Ю. Голубевової. Київ : Істина, 2011. 532 с.

3. Цивільний процесуальний кодекс України : закон України від 18.03.2004 № 1618-IV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15> (дата звернення: 18.10.2017).

4. Про практику розгляду судами заяв у порядку наказного провадження : постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 23.12.2011 № 14 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014740-11> (дата звернення: 18.10.2017).

Одержано 19.10.2017

УДК 342.92

Сергій Сергійович БАНДУРКА,

аспірант Харківського національного університету внутрішніх справ

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ФОРМИ ЗАХИСТУ ПРИВАТНОЇ ВЛАСНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УКРАЇНІ

В сучасній Європейській Україні всі форми власності є однаково цінними. Відповідно кожен суб'єкт права власності: держава, територіальна громада, фізичні особи, незалежно від громадянства, юридичні особи – користуються рівним правом захисту власності.

На погляд В. В. Галунька, серед суб'єктів публічного адміністрування найбільший вклад в адміністративно-правовий захист права власності вносять такі органи виконавчої влади: 1) МВС України; 2) Держкомпідприємництво (з 24.12.2014 реорганізована в Державну регуляторну службу України (ДРС), 3) Антимонопольний комітет України, 4) Державна виконавча служба України та підпорядковані їм на місцях органи і посадові особи [1, с. 214–223]. Цілком поділяючи висновок, щодо розуміння поняття «адміністративно-правовий захист», як «...організаційно-правову діяльність органів публічної адміністрації, яка здійснюється на основі адміністративно-правових

норм, підкріплена системою правових гарантій; сутність якої є забезпечення та захист за допомогою правових засобів прав осіб від протиправних діянь з притягненням правопорушників до юридичної відповідальності» [2, с. 121], доцільно визначити саме правові засоби адміністративно-правового захисту порушень прав осіб, зокрема на приватну власність.

Представляється, що суб'єкти та форми адміністративно-правового захисту приватної власності нерозривно пов'язані, оскільки адміністративно-правовий захист приватної власності здійснюється у певних формах. На думку І. М. Риженко, форми адміністративно-правового захисту права власності суб'єктів господарювання можна поділити на загальні та спеціальні.

До загальних форм у сфері захисту права власності суб'єктів господарювання належать: а) видання нормативних актів управління; б) видання індивідуальних адміністративних актів управління; в) укладення адміністративних договорів.

До спеціальних форм забезпечення захисту права власності суб'єктів господарювання відноситься виконання, дотримання та використання.

Виконання – це реалізація зобов'язуючих адміністративно-правових норм, що проявляється в активних діях суб'єктів права власності, та осіб, які на нього посягають, що здійснюється ними незалежно від їхнього бажання, а в силу виконання своїх юридичних обов'язків.

Дотримання – це форма реалізації забороняючих адміністративно-правових норм, коли суб'єктам та об'єктам адміністративно-правового захисту права власності суб'єктів господарювання заборонено здійснювати недозволені дії.

Використання – це форма реалізації уповноважуючих адміністративно-правових норм, коли суб'єкти та об'єкти адміністративно-правових відносин за власним бажанням використовують можливості, надані йому адміністративно-правовою нормою.

Видання нормативних актів суб'єктами публічного адміністрування з метою захисту права власності суб'єктів господарювання – це владна підзаконна розпорядча діяльність суб'єктів публічного адміністрування, яка спрямована на виконання законів України шляхом видання актів адміністрування[3].

Акт адміністрування у сфері захисту права власності суб'єктів господарювання – це офіційний припис суб'єктів публічного управління, який прийнятий на основі та по виконанню законів в порядку одностороннього волевиявлення в межах режиму законності з додержанням відповідної процедури і форми та тягне за собою певні юридичні наслідки.

Отже, МВС України та його структурні підрозділи, Антимонопольний комітет України, Міністерство юстиції України, ДРС, Державна фіскальна служба України та інші державні установи з метою захисту права власності суб'єктів господарювання постійно використовують таку форму адміністративно-правового захисту суб'єктів господарювання, як видання нормативних актів (наказів) тобто актів адміністрування на підстав нормативно-правових актів держави та складання адміністративних договорів з суб'єктом господарювання. Видання суб'єктами публічного адміністрування індивідуальних актів є невід'ємною основною складовою формою забезпечення захисту права власності суб'єктів господарювання.

Важливою складовою механізму адміністративно-правового захисту приватної власності є примусове виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб), спрямованих на відновлення порушених прав власності, що відбувається відповідно до законів України «Про виконавче провадження», закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» [4; 5]. Завданням органів державної виконавчої служби та приватних виконавців є своєчасне, повне і неупереджене виконання рішень, примусове виконання яких передбачено законом. Серед заходів примусового виконання рішень, які здійснюються з метою захисту приватної власності, можна назвати: звернення стягнення на кошти, цінні папери, інше майно (майнові права), корпоративні права, майнові права інтелектуальної власності, об'єкти інтелектуальної, творчої діяльності, інше майно (майнові права) боржника, у тому числі якщо вони перебувають в інших осіб або належать боржникові від інших осіб, або боржник володіє ними спільно з іншими особами; звернення стягнення на заробітну плату, пенсію, стипендію та інший дохід боржника; вилучення в боржника і передача стягувачу предметів, зазначених у рішенні тощо.

Відносини приватної власності характеризуються наявністю двох сторін, з одного боку – це власник, що має право здійснювати володіння, користування та розпорядження належними йому об'єктами права власності, з іншого боку необмежене коло осіб, які мають утримуватися від порушення його права власності. Одночасно Конституція України у статті 41 зазначає, що ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності, право приватної власності є непорушним, а також те, що використання власності не може завдавати шкоди правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства, погіршувати екологічну ситуацію і природні якості землі. Власник має право забезпечення непорушності права власності та

обов'язок не допускати використання об'єктів свого права власності на шкоду громадянам, суспільству та довкіллю. Власник може здійснювати примусові заходи щодо осіб, які порушують його повноваження в тій мірі, в якій це необхідно для відновлення правопорядку власності, та цей примус власника є обмеженим з точки зору не вчинення правопорушення самим власником-підприємцем.

Висновок. Враховуючи розвиток ринкових умов господарювання та важливість створення сучасних умов для стабільної і ефективної підприємницької діяльності в країні, пропоную під сучасними адміністративно-правовими засобами захисту приватної власності розуміти юридичну діяльність, що знаходить свій прояв в застосуванні наступних форм: а) адміністративна діяльність з захисту, тобто видання та виконання індивідуальних актів адміністрування уповноважених державою суб'єктів, складання адміністративних договорів на підставі закону; б) судовий захист в порядку адміністративного судочинства; в) визначні державою адміністративні засоби самозахисту фізичної особи підприємця вибрані за власним бажанням та власний рахунок (наприклад, індивідуальний захист системи інформації, тощо). Застосовуючи заходи адміністративно-правового захисту суб'єкт господарювання відновлює законність і правопорядок у праві використання приватної власності в державі.

Список бібліографічних посилань

1. Галунько В. В. Охорона права власності: адміністративно-правові аспекти : монографія / за ред. В. К. Шкарупи. Херсон, 2008. 348 с.
2. Кожур Л. О. Адміністративно-правовий захист та охорона: поняття та співвідношення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. Вип. 35, ч. 1, т. 2. С. 119–122.
3. Риженко І. М. Форми адміністративно-правового захисту права власності суб'єктів господарювання // Радник : укр. юрид. портал. URL: <http://radnuk.info/pidrychnuku/admin-pravo/493-stetsenko/21390-2012-06-19-21-51-57.html> (дата звернення: 20.09.2017).
4. Про виконавче провадження : закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 30. Ст. 542.
5. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів : закон України від 02.06.2016 № 1403-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 29. Ст. 535.

Одержано 12.11.2017